

NAŠ LOVEC.

Jože Plot.



Poradežev Šimen je bil dober človek. Vedno so se smehljale njegove stare ustne, nikdar in nikomur ni zameril žale besede. Tri doline naokrog so ga gotovo poznale, a svoj ugled si je pridobil vsled svoje velike lovske slave in časti. Lovec je bil naš Poradežev Šimen — in še kakšen! Vso zverjad in zalego, ki je strašila po naši okolici, je krotil Šimen s svojo staro puško. Kune, dehorji in lisice, ki delajo toliko preglavice in smrtnih nevarnosti kurjemu svetu, in še več skrbi pridnim, varčnim gospodinjam, so imele pred njim rešpekt, da je bilo veselje. Kadar se je pokazal Šimen — ali bolje rečeno, njegova mogočna puška na straži, se ni upala priti v bližino nobena zverina, in vsaj za nekaj časa je bilo tako sklenjeno, oziroma po Šimnovem posredovanju prisiljeno prijateljsko premirje med divjim roparskim in miroljubnim kurjim svetom. Ljudje so pravili, da se je zverjad ob Šimnovem prihodu že oddaleč poskrila. Znal se je pa ta mož tudi dobro postaviti pri svojem opraviilu. Zleknil se je v najpripravnejši grm, kakorhitro je prišel na sled kakemu štirinogatemu tatu. Puško vedno pripravljeno na strel — gorje ti, prekanjeni lisjak! Ob takih trenutkih mož ni poznal šale, gledal je kruto in odločno kakor sodnik.

»Čakaj, zviti bratec,« je mrmral, »ti že pokažem, kaj je tvoje in kaj ni.«

Navadno taki lovski pohodi in taka pričakovanja iz zasede niso bila brez uspeha. Skoro vsakikrat je uničil pregrešno življenje kaki zverini, ki se je v svoji neoprezni požrešnosti preveč približala svojemu tatinskemu cilju. Šimen je imel pa tudi veselje za to dobro delo, ki je bilo v občni blagor gospodinji po vsej fari. Brez godrnjanja in nestrpnosti je čakal često po cele ure v svojem skrivališču, da zaloti novega nepridiprava, ki so ga imele gospodinje posebno na piki in so ga zato priporočile Šimnovi dvocevki. Seveda, velikokrat se pa tudi niso uresničile pobožne želje in priporočila skrbljivih gospodinj. Včasih je bila pač prekanjenost živali le večja ko vsa človeška pravicoljubnost. Ob takih prilikah se je moral Šimen vrniti prazen domov, hudomušneži so ga dražili:

»Seveda, ko si spal v grmovju, mesto da bi stražil...« Pa so vsi vedeli, da Šimen ni spal, ampak je imel le takozvano lovsko smolo. Zato se pa Šimen nikdar ni razjezil, ampak se samo zasmehljaj in menil zadovoljno:

»No, in ta kurji tat se je potem najbrž zbal mojega smrcanja, ker gotovo dreto vlečem.« —

Enkrat je pa ustrelil Šimen jako lepega lisjaka, ki je imel na vesti že veliko mladih petelinčkov. Privlekel ga je mrtvega k Štancarjevim v hišo, ravno ko so povečerjali.

»No, mama, kaj bo to-le?« je vprašal in se muzal, ko je vršel žival sredi izbe na tla.

»O moj jojmene — lisica!« se je prva začudila Micka, ki je sedela najbliže vrat. Potem so pa prileteli vsi od mize gledat zverino in se čudili.

»Kaj, lisica! To vam je pravi lisjak, vam rečem,« je poudaril Šimen.

»Dobro si naredil, Šimen! Hude skrbi si nas rešil,« ga je pohvalila mati Štancarica.

Žival je bila res čez mero velika, posebno, ko je ležala zleknjena na tleh s svojim dolgim, košatim repom. Mali Janezek, bi bil žival najrajši zajahal, a se je še vedno nekoliko bal, da bi ga ne ugriznila.

»Ta se ne bo več mastil s kuretino,« je menil zadovoljno Šimen.

Gospodinja mu je prinesla v znak hvaležnosti merico vina in ruto pšena.

»Na, to vzemi za plačilo! Res, Šimen, dobro si naredil,« Tako dobro se je materi zdelo, ko se je znebila tihotapskega škodljivca. Taka je torej zgodovina lovske časti Šimnove. A na stara leta je izgubil mož precej na svojem ugledu. Začele so mu oči pešati, tako da je vsled svojega slabega vida često prav nerodno streljal. Nagajivci, ki jih nikjer ne manjka, so rekli, da preveč meri, ko strelja, in najporednejši so si dovolili celo opombo, češ da se ga vsa zverjad boji, ker tako križem gleda pri streljanju, in da zato noče priti nobena na izpregled. Seveda, nekaj resnice je že moralo biti na tem. Tista »lovska smola« namreč je postala pri našem Šimnu skoro nenadno zelo običajna, ali če hočemo lepše reči: nekdanji lepi, gotovi uspehi, ki so bili pri njem takorekoč navadni, so postali jako nenavadni.

Posebno eno veselo dogodbico iz njegovega lovskega življenja so ljudje radi pripovedovali, seveda ne vpričo njega, ker niso hoteli žaliti vnetega lovca. To je bilo pa tako-le:

Pri Gašparetu so imeli starega psa, ubogo ščene, ki je bilo že napol slepo in vse pohabljenno. Poklicali so torej slavnoznanega lovca, Porađeževega Šimna.

»Čuj, Šimen,« je rekel hišni gospodar, »tega-le reveža boš spravil na oni svet. Dve dvojaji dobiš, če storiš to dobro delo. Samo glej, da takoj prvič lepo zadeneš. Žival ne sme trpeti.«

Šimen je parkrat krepko potegnil iz svojega ljubega vivčka, potem je šel radevolje po puško.

»Najprvo ga kam privežimo,« je presodil položaj. Privezali so psa z vrvjo na drog ob skladovnici drv. Šimen je prijel za dvocevko in se vstopil do dvajset korakov od živali.

»Stare so že moje oči,« je rekel in si mencial oči, »vedno iznova jih moram naravnavati in vaditi na puško.«

Dolgo je meril. Sprožil je in zadel — vrv. Pes, prestrašen po strelu, je cvileč in lajajoč planil po cesti.

»Šimen, to si pa slabo naredil,« so vsi bušili v smeh.

Šimen je bil res precej v zadregi. Pa je kmalu potolažil gospodarja in druge okoli stoječe ter rekel:

»Je še bolje, da živi.«

A psu ni bilo usojeno življenje. Še tisti dan ga je povozil neki voz, ki se mu je zatekel pod kolesa.

»Kajne, Šimen,« je dejal dobrodušni Gašpare, »volja je bila dobra, meso pa slabo.«

Dal je pa staremu lovcu vseeno radi njegove »dobre volje« obljubljeni dvojači.

»Moja mera se že dopolnjuje,« je menil Poradež in se odpravil nekoliko nevoljen domov.

Par tednov pozneje se je pa dogodilo, da je imel stari lovec pri izvrševanju svojega poklica spet »pošteno smolo«, ki je dala pozneje mnogo opravka obrekljivim jezikom.

V našo vas se je namreč spet priklatil neki strah, ki je jako pridno tihotapil med perutnino. To pot se je pa spravila žival tudi nad gnezda. Mati Štancarica je bila vsa iz sebe. Tožila je, da ji je v par nočeh zmanjkalo dvoje jarčk in čez trideset jajc. Priletela je k Poradežu.

»Za božjo voljo, Šimen,« je prosila, »za gotovo pridi, ti boš brez dvoma napravil konec tej roparski nesnagi.«

Šimen se je nekaj časa obotavljal in se izgovarjal radi starih oči, a stara lovska narav je kmalu v njem premagala vse pomisleke in ugovore.

»Kaj se boš branil!« ga je bodrila Štancarica. »Saj vemo vsi, da si ti najbolj vaje takih opravkov.«

In Šimen je šel. Ko se je zvečerilo, se je že prikazal s puško pod Štancarjevo šupo. V šupi je bilo skritih večina gnezd, in zraven šupe so spale kokoši na svojih gredeh. Sedel je Šimen na bližnjo klado v skritem, temnem kotu, kamor niso mogli prodreti lunini žarki. Tam se je naslonil na puško in prežal z vidom in sluhom na vse strani. Čakal je dolgo, dolgo. Pri Štancarjevih so se že davno spravili vsi k počitku, rdeče luči po vaških oknih so že vse pogasnile. A roparice ni bilo od nikoder.

Lepa, svetla in mirna noč je bila. Šimnu ni bilo dolgčas, tudi dremalo se mu ni. Saj si je od časa do časa s tobakovim dimom preganjal zaspale slabosti. Premišljeval je svoje življenje, v duhu preživil še enkrat svoje lovske dni in ob takih živih spominih, ob takih napetih predstavah se mu ni moglo zdolgočasiti. Vaje samote, je bil najrajši samotni. Minula je polnoč, bližalo se je jutro — o kaki lisici pa še vedno ne duha, ne sluha.

»Žival voha,« je pomislil Šimen, »kakor nalašč ne pride.«

A to ga ni omalodušilo; kot star lovec se je bil privadil potrpežljivosti. Na vzhodu se je bilo medtem že razsvetlilo, kosci so vstajali in vriskali jutru v pozdrav. Takrat se je nekaj hitro in oprezno splazilo ob meji nad kozolcem. Šimen je razločil natanko s svojimi starimi očmi, da je bila lisica. Pripravil je puško in se naravnal na strel. V grmovju je lahno zalomastilo in zašumelo, žival je skočila prek poti proti šupi.

»Sem te vendar-le pričakal,« se je razveselil Šimen in se je še bolj stisnil v skrivališču. Vrata v šupo so bila napol odprta, tako da se je mogla žival brez vseh težav priplaziti proti gredem, kjer je bil skrit

Šimen. Mož si je hotel na vsak način zagotoviti uspeh. V šupi je bilo še temno, a slišalo se je dobro, kako je zalomastilo po listju in slami s počasnimi, opreznimi stopinjami. Vrhu kupa slame se je ta hip nekaj zgenilo — Šimen je pritisnil na petelina. Pok! je zagrmelo po šupi. Gori na slami je zakrililo nekaj s perutnicami, Šimen je razločil, kakor da je zavpila kura z napol zadušenim glasom.

»Vražja zverjad,« je pomislil Šimen. »Je že davila?«

Hitro se je skobacal po listju, da pogleda, kaj je. Vrhu kupa je ležala na gnezdu ustreljena kura.

»Glej ga šmenta!« se je začudil Šimen ves osušel, ko je videl, kako ga je ukanila lisica. Sam ni vedel nad kom bi se zjezil, ali nad sabo ali nad lisjakom, ki je medtem že brez sledu odnesel zdravo kožo. Ko se je načudil temu neprijetnemu iznenadenju, je pobral ustreljeno kokoš in jo je nesel iz šupe.

Medtem so bili ljudje že vstali. Ko je Štancarica začula strel, je takoj prihitela na dvorišče. A ko je videla Šimna, kaj nese, je sredi poti obstala.

»Pečenko boste imeli,« je dejal Šimen v precejšnji zadregi. »Ta nemumna kokoš je bila vso noč gori na gnezdu. Menda vali.«

Skoro osramočen je Šimen povedal vso zgodbo. Štancarica ni pokazala nikake nevolje.

»Kajne, Šimen, star si že,« je dejala in vzela kokoš. »Sicer je pa vseeno bolje, kakor da bi jo vzela lisica. Kokoš je svojega denarja vredna.«

»Toda škoda je je, škoda,« je pomoljljal žalostno Šimen. »Ne zameril!«

Gospodinja ga je peljala v kašto in mu je naložila v ruto pšena. Šimen se je nekoliko branil, češ da ni zaslužil, potem pa je vseeno vzel.

»Nikar ne zamerite, saj veste, Šimen je star, in stare oči niso več za lovca,« je rekel in se opravičeval, ko se je poslavljal. Potem je pa žalosten odšel v dolino proti svoji kajži.

Tisti dan je Poradežev Šimen sklenil, da spravi za zmerom puško v kot in prepusti lovski poklic mlajšim, spretnejšim naslednikom. Potlej ga res ni pregovoril ne Peter ne Pavel na lov. Pozabil je Šimen na kune in lisice in na vso zverjad. Kadar je pa kdo kaj sitnaril, ga je pa kratko zavrnil:

»Mori ja ni za nedolžna in za nadložna leta.«

